

Plāns “Rīga – draudzīga pilsēta ģimenēm ar bērniem”

Normatīvais pamats:

Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas:

4. punkts paredz pašvaldības pienākumu gādāt par iedzīvotāju izglītību, tostarp nodrošināt iespēju iegūt obligāto izglītību un gādāt par pirmsskolas izglītības, vidējās izglītības, profesionālās ievirzes izglītības, interešu izglītības un pieaugušo izglītības pieejamību;
5. punkts nosaka pašvaldības atbildību sniegt iedzīvotājiem daudzveidīgu kultūras piedāvājumu un iespēju piedalīties kultūras dzīvē, sekmēt pašvaldības teritorijā esošā kultūras mantojuma saglabāšanu un sniegt atbalstu kultūras norisēm;
6. punkts uzdod pašvaldībām gādāt par iedzīvotāju veselību — īstenot veselīga dzīvesveida veicināšanas pasākumus un organizēt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību;
8. punkts uzdod pašvaldībām veikt darbu ar jaunatni;
9. punkts nosaka pašvaldības atbildību nodrošināt iedzīvotājiem atbalstu sociālo problēmu risināšanā, kā arī iespēju saņemt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus;
10. punkts paredz pašvaldības pienākumu sniegt iedzīvotājiem palīdzību mājokļa jautājumu risināšanā, kā arī veicināt dzīvojamā fonda veidošanu, uzturēšanu un modernizēšanu;
11. punkts uzdod pašvaldībām īstenot bērnu un aizgādībā esošo personu tiesību un interešu aizsardzību.

Rīgas iedzīvotāju skaits pastāvīgi sarūk nu jau vairāk nekā 30 gadus. Vēsturiski Rīgas pilsēta bija galvenais iekšējās migrācijas galapunkts, taču nu jau vairāk nekā 20 gadus iekšējā migrācija ir pārvirzījies uz pilsētām un novadiem ap Rīgu, veidojot apjomīgu Rīgas metropoles areālu, taču vienlaikus pakāpeniski radot būtiskas izaugsmes problēmas pilsētai. Īpaši asi šo problēmu iezīmē tas, ka pamatā uz Pierīgu pārceļas jauni cilvēki, kuri nesen nodibinājuši ģimeni un ir kļuvuši vai plāno kļūt par vecākiem. Līdz ar piedzimšanu bērni jau uzreiz nav rīdzinieki un veidojas lejupejoša spirāle, kur rīdzinieku skaits aizvien sarūk.

Dārgs mājoklis, neērts transports un slikta gājēju infrastruktūra, lēna ekonomikas attīstība, ģimenei nedraudzīga visdažādāko pakalpojumu vide, slikta vides un gaisa kvalitāte, netīrība, sliktās atpūtas un izklaides iespējas, slikta veselības aprūpes un interešu izglītības pieejamība bērniem un vispārēja sajūta, ka Rīga zaudē konkurētspēju – tie ir biežākie iemesli, kurus iedzīvotāji min, kāpēc neizvēlēties dzīvi galvaspilsētā.

Galvenais nākamā Rīgas domes sasaukuma uzdevums ir pagriezt šo tendenci pretējā virzienā – Rīgas iedzīvotāju skaita kritums ir jāaptur.

Rīgai ir priekšrocības gados jaunu iedzīvotāju piesaistei. Rīga ir Latvijas ekonomikas centrs, te koncentrējas lielākā daļa augsti atalgoto darbavietu un te ir arī vislabākie apstākļi uzņēmējdarbības uzsākšanai Latvijā. Turklāt Rīgā ir labākās Latvijas vidējās un augstākās izglītības iestādes. Rīgā ir pieejama salīdzinoši labākā Latvijā pieejamā veselības aprūpe, attīstīts sabiedriskais transports.

Plāns:

Rīga četrus gadus laikā panāks to, tā būs ģimenēm ar bērniem draudzīgākā pilsēta Baltijā. Tas prasīs plānu, kas risina jauniešiem vecākiem būtiskākās problēmas.

1. Izcila izglītība, pieejama interešu izglītība un labas atpūtas iespējas

1. Rīga turpinās nodrošināt izcilas izglītības pieejamību, turklāt nodrošinās to bez diskriminācijas gan pašvaldības, gan privātās izglītības iestādēs. Daudzveidīgs piedāvājums būs pieejams visiem rīdzinieku bērniem, turklāt gan pašvaldības pirmsskolas un skolas, gan Rīgas teritorijā esošās privātās pirmsskolas un skolas tiks stimulētas piedāvāt plaši pieejamu interešu izglītības klāstu. Rīdzinieku bērni saņems līdzfinansējumu interešu izglītībai neatkarīgi no tā, vai tā tiek sniegta pašvaldības vai privātā izglītības iestādē. Četrus gadus laikā Rīgas pilsētai jābūt spējīgai piedāvāt katram Rīgas skolēnam vismaz vienu vasaras nometni (pamatā ar vecāku līdzfinansējumu, bet 3+ ģimenēm – ar pašvaldības atbalstu).
2. Rīga mērķtiecīgi atbalstīs pašvaldību izglītības iestāžu pāreju uz mācībām tikai valsts valodā, veidojot vienotu skolu sistēmu un vienotas skolas. Skolām būs pieejams plašs metodiskais atbalsts un atbalsta personāls.
3. Rīgas pašvaldība mērķtiecīgi rūpēsies par to, lai visu Rīgas skolu visiem skolēniem būtu pieejamas kvalitatīvas, veselīgas un daudzveidīgas pusdienas. Obligātās izglītības posmā ēdināšanas izmaksas segs pašvaldība (1.-4. klasei – valsts).
4. Mākslas un mūzikas skolas Rīgā tiks īpaši atbalstītas, saglabājot šo Rīgas tēlam un konkurētspējai svarīgo piedāvājumu. Vienlaikus īpašs atbalsts būs pieejams interešu izglītībai STEM priekšmetos.
5. Rīgas pašvaldība turpinās attīstīt sporta un veselīga dzīvesveida uzturēšanas infrastruktūru, nodrošinot brīvu pieeju rīdziniekiem un it īpaši bērniem, kas izmanto to sporta interešu izglītībā, neatkarīgi no izglītības iestādes dibinātāja (*par šo vairāk – “Sporta, aktīva dzīvesveida un labas atpūtas veicināšanas plānā”*).
6. Rīgas pašvaldība īpaši veidos partnerību ar augstākās izglītības iestādēm, izmantojot to potenciālu, ko pilsētai dod tik augsta jaunu speciālistu un zinātnieku koncentrācija. Pašvaldība piedalīsies Zinātnes un tehnoloģiju parka izveidē, kas stimulēs izvēlēties Rīgu kā izglītības, darba un uzņēmējdarbības vietu.
7. Rīga īpaši veicinās daudzveidīgu privātu piedāvājumu labai atpūtai ģimenēm ar bērniem, atbalstot ar zemām birokrātiskām barjerām un atbalsta finansējumu darbības uzsākšanai.

2. Pieejama un kvalitatīva bērnu veselības aprūpe un sociālais atbalsts

1. Rīgas pašvaldība izveidos īpašu atbalsta mehānismu, lai nodrošinātu bērnu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību tur, kur to kavē speciālistu trūkums, lielas rindas vai tml. Rīga

papildus ilglaicīgi un prognozējami finansēs pakalpojuma pieejamību, piemaksājot par bērna veselības aprūpes pieejamību, ja valsts finansējums tai būs nepietiekams, visās veselības aprūpes iestādēs, neatkarīgi no tā, kas ir veselības aprūpes iestādes dibinātājs – valsts, pašvaldība vai privātpersonas.

2. Rīga turpinās augstu prioritāti pievērst sociālajam atbalstam rīdzinieku bērniem. Rinda uz sociālu pakalpojumu, kas nepieciešams bērniem, ir nepieļaujama, tās tiks novērstas jau gada laikā.

3. *Pieejams mājoklis*

Rīga īsteno aptverošu pieejama mājokļa programmu, kas ietvers gan privātmāju būvniecības atbalstu Rīgas teritorijā, gan mājokļu iegādes atbalstu, gan pieejamas īres maksas programmu, gan arī efektīvu sociālo mājokļu programmu (*par šo vairāk “Mājokļa pieejamības plānā”*). Šīs programmas īpaši atbalstīs ģimenes ar bērniem.

4. *Labā vides un gaisa kvalitāte, tīras ielas un kvalitatīvas ietves*

1. Rīgas pašvaldība īsteno nozīmīgu ielu rekonstrukcijas programmu un satiksmes infrastruktūras atjaunošanas programmu, kuras rezultātā satiksme tiks novirzīta prom no centra un apdzīvotības centriem, sakārtos gājēju infrastruktūru un samazinās sastrēgumus (*par šo vairāk “Rīgas ielu, tiltu, pārvadu un citas transporta infrastruktūras sakārtošanas plānā”*). Šis ievērojami uzlabos gaisa kvalitāti Rīgas centrā un nodrošinās vecākiem ar bērniem drošu dzīvošanas un pārvietošanās telpu Rīgas pilsētā.
2. Pašvaldība ievērojami paaugstinās ielu uzturēšanas standartu noslēgtajos uzturēšanas līgumos, panākot daudz biežāku ielu mazgāšanu un tīrīšanu no putekļiem, smiltīm un citiem gaisa piesārņotājiem.

5. *Labas darba vietas un lieliska iespēja uzsākt biznesu*

Rīga ievērojami samazinās birokrātiju (*par šo vairāk “Efektīvas un labas pārvaldības nodrošināšanas un birokrātijas mērķtiecīgas samazināšanas plānā”*) un kļūs par investoriem draudzīgāko pilsētu Baltijā (*par šo vairāk “Privāto investīciju piesaistes plānā Rīgas pilsētai”*). Tā rezultātā Rīgas pilsētu jaunie speciālisti uzlūkos kā labu vietu darbam un biznesam.